

İktidarı Meşrulaştırmada Soy Mitolojisinin Yeri “Hokand Hanlığı Dönemi Örneği”

Ceenbek ALIMBAEV¹

Öz

Dünya tarihinde iktidarı meşrulaştırma her zaman güncel ve aynı zamanda ciddi meselelerden biri olarak bilinir. Her iktidar sahibi saltanatını halkın tanınması, ondan sonraki çocuklarına miras olarak bırakmayı kanunlaştırma konusunda çabalamıştır. Bu yönde girişimler Moğol işgalinden sonra XV-XVIII. yüzyıl arasında Orta Asya’da hüküm süren devletlerin çoğunda (günümüzde de bazı devletlerde mevcuttur) da kendini göstermektedir. O dönemde dahi devlet başkanı (padişah, han, emir, knez vb.) halkın kendi içindeki birliğini, devletin dış politikasını düzene koymak için bir takım mefkureye ihtiyaç duymuştur. Tarihi malumatlara baktığımızda koşullara göre iktidarı meşrulaştırmada dini ve tarihi (geleneksel) normlar kullanılmıştır. Söz konusu makalede, Hokand Hanlığı döneminde iktidarı meşrulaştırma meselesi üzerinde durulmakta olup Ekim devrimi öncesi ve Sovyetler Birliği dönemindeki eserlere dayanarak Altın Beşik efsanesinin temelinde iktidarı meşrulaştırma meselesi tahlil edilir. Hokand Hanlarının iktidarı meşrulaştırma anlamında iki bağa tenezzül ettiği görülür. İlk usul Cengin Han, ikinci ise İslami soy usulüdür. İktidarı meşrulaştırma meselesinin sadece Orta Asya halklarına ait olmadığı, dünyadaki pek çok halkta bu tür özellikler olduğundan dem vurulur. İktidarı meşrulaştırma meselesi 14-15 asırlardaki Rus devletinde nasıl yürütüldüğüne ilişkin örneklere de yer verir. İktidarı meşrulaştırma meselesi her dönemin ihtiyaç ve gereksinimine göre belirlendiği faklı biçimlerin kullanıldığı ortaya konmaya çalışılır.

Anahtar Kelimeler: Hokand Hanlığı, Ming sülalesi, Altın beşik efsanesi, meşruiyet.

The Place of Genealogical Mythology in the Legitimation of Power on the “Example of the Kokand Khanate”

Abstract

In world history, the legitimation of power has always been known as one of the current and at the same time serious issues. Every ruler has tried to legislate his reign to be recognized by the public and to bequeath it to his children. Such attempts are also manifested in most of the states that dominated Central Asia in the 15th-18th centuries after the Mongol invasion (in some states they still exist). Already at that time, the head of state (padişah, khan, emir, prince, etc.) needed a set of ideals that would regulate the unity of the people and the foreign policy of the state. When we look at historical data, religious and historical (traditional) norms have been used to legitimize power according to circumstances. The given article focuses on the issue of power legitimation during the period of the Kokand Khanate, and also analyzes the issue of power legitimation on the basis of the legend of the Golden Cradle, based on the works of the period before the October Revolution and the period of the Soviet Union. It can be seen that the Kokand khans condescend to two bonds in terms of legitimizing power. The first method is the method of Genghis Khan, the second is the method of Islamic origin. It is said that the issue of legitimizing power concerns not only the peoples of Central Asia, but also many peoples of the world. The issue of legitimizing power also includes examples of how it was carried out in the Russian state of the 14th-15th centuries. Some attempts are taken to reveal the fact that the issue of legitimizing power is determined according to the needs and requirements of each period and different forms are used.

Key Words: Kokand Khanate, Ming dynasty, the legend of the Golden cradle, legitimacy

Atf İçin / Please Cite As:

Alimbaev, C. (2023). İktidarı meşrulaştırmada soy mitolojisinin yeri “Hokand Hanlığı dönemi örneği”. *Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 12(1), 314-322. doi:10.33206/mjss.1082231

Geliş Tarihi / Received Date: 06.04.2022

Kabul Tarihi / Accepted Date: 06.09.2022

¹ Prof. Dr. - Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü, jeenbek.alymbaev@manas.edu.kg

 ORCID: 0000-0002-8382-2995

Giriş

Dünya tarihine bakacak olursak, iktidarı meşrulaştırma sistemi zor ve karmaşık gelişme dönemler yaşadığını görebiliriz. İlk olarak alman bilim adamı M. Weber meşrulaştırmanın üç temel yolunu belirlemiştir. Bunlar geleneksellik, karizmatik ve rasyonelliktir (Weber, 1990, s. 75). Meşrulaştırmanın geleneksel yolu dini karakterlidir, bir insana, halkın, soyun, sosyal tabakanın içinde yapılanarak, âdete dönüşen hareketleridir. Karizmatik meşrulaştırma ise yalnız insanlara bağlıdır. Rasyonel meşrulaştırma akla yöneliktir. Halk iktidarı kabullenir ya da kabullenmez. Meşrulaştırmanın temel amacı söz verme değil, devlet teşkilatlarının görevi halkın huzuru için çalışması ve kanunların uygulanmalarını sağlamaktır.

Mangıtların tarihini araştıran Alman şarkiyatçı Anke Fon Kyügelgen iktidar meşrulaştırmasını altı kategoriye ayırır. a) Tanrıya bağlayarak meşrulaştırma; b)Şecereye bağlama; c) Elektroral meşrulaştırma; ç) Bir insanın ideal sıfatını alarak onu taklit etme; d)Kuralları yerine getirme; e) Özel güçlerin yardımıyla meşrulaştırma (Anke fon Kyugelgen, 2004, s. 54-58). İktidarı meşrulaştırmanın temelinde halkın maddi ve manevi mutluluğu devletin düzeni sağlamasına bağlı, bu düzen halkın çıkarlarını da içerisine alır. Bu düzeni ise bir insan, devlet adamı sağlayabilir tarzındaki inançları vardır.

Orta Asya'da 167 yıl hüküm süren Hokand hanlığında iktidarı meşrulaştırma meselesi nasıl idi. Fergana vadisinde gerek göçebe gerekse yerleşik halk tabakası tarafının ortak inisiyatifi sonucunda inşa edilen hanlıkta iktidar mücadelesi daim suretle canlı kalmıştır. Birbirine rakip iki tarafın taht için siyasi mücadele içine girmesi ülkede bir takım ayaklanmaları, talanları, kanlı çarpışmaları beraberinde getirmiştir. İktidara sahip olmak için kendi yakınlarını (kardeşlerini, akrabalarını) katletmek adet haline gelmiştir. Nihayetinde Hokand hanları iktidar oyunlarına kapılarak saray ihtilalleri kurbanları olmuştur. Hanlık tarihinde toplan 18 han hükümlerine karşın bunlardan bazıları 11 gün, 3 ay ve 1 yıl gibi kısa bir süre iktidarda kalmıştır. Bunların çoğu suikasta maruz kalarak hayatlarını kaybetmiştir. 3 defa tahta oturan Kudayar Han yurt dışına kaçmaya mecbur kalarak hayatta kalabilmiştir.

Göçmen ve yerleşik zümre arasında meydana gelen devamlı mücadele devletin huzurunu, düzenini sağlamak ve en önemlisi iktidarı meşrulaştırmak için yeni ideoloji belirlenmesini gündeme getirmiş ve bunun için çalışılmıştır. Hanlar için sadece iktidarı elde tutmak değil, o iktidarı miras bırakmak meselesi önemliydi. Öyle ki iktidarı meşrulaştırmak için halkın inancını güçlü tutacak ve sağlamlaştıracak bir ideoloji oluşturmak da gerekliydi.

Hokand hanlığında iktidarın meşrulaştırılmasıyla ilgili olarak birçok ilim adamının çalışmasına rastlanır. Ekim ihtilaline kadar ünlü şarkiyatçılar V. Bartold, V. P. Nalivkin, N. İ. Veselovskiy'lerin eserlerinde "Altın Beşik Hikâyesi" adlı efsane aksettirilmiştir (Bartold, 1965). Altın Beşik efsanesine bağlı olarak Hokand hanlığının iktidarı meşrulaştırma görüşleri günümüz ünlü tarihçileri T. Beysembiev, B. Babajanov'un eserlerine yansımıştır. Son iki şahıs Hokand tarihnamesini incelemiş olup iktidarı meşrulaştırmada soyun ve kökün önemi üzerinde durmuştur (Beysembiyev, 2010).

Zamanında Türkistan tarihini araştıran Bartold, Orta Asya hanedanlarının Cengiz Han'ın işgalinden sonra iktidarlarını meşru göstermek için Cengiz soyuna ya da Seyitlerle (seyitler İslam dünyasında Muhammed S.A.V. peygamberin kızı Fatıma ile Hz. peygamberin amcaoğlu Hz. Ali ibn-i Abu Talib'in çocukları) akrabalık bağı olan bu iki kaynağın kullanıldığını belirtiyordu (Bartold, 1965, s. 262-266). Orta Asya'da büyük devletler olan Buhara, Hive, Hokand hanlıklarının yönetim kademelerinde "Cengizoğulları"nın yasaları ve şeriat kaideleri yerleşik ve göçebe halk arasında kendini muhafaza ettiği anlaşılıyordu.

Yukarıda bahsi geçen tarihi kaynaklara dayanarak Hokand hanlığında iktidarı meşrulaştırma meselesine nasıl bakıldığını karşılaştırarak analiz edelim. Hanlık yönetimini meşrulaştırmada Ming hanedanının "Altın Beşik" efsanesi ve oradaki önemli figürler Cengiz Han ve Emir Timur hakkındaki mitolojiler önemli yere sahiptir. Hokand hanlığı tarihi hakkında ki önemli eseri ele alan şarkiyatçı V. Nalivkin kendi eserinde "Altın Beşik" hakkındaki efsaneyi geniş geniş anlatır. Efsanenin özetinde, 1709 yılında Hokand hanlığını kurmuş olan Şahrüh Biy Babur, Timur'un soyundan geldiği, onlarla akrabalık bağları olduğu anlatılır. Şeybanilerden kaçan Babür Semerkant'a Fergana yoluyla Hindistana doğru yol alır. Hocent ile Kanıbadam arasında Babür'ün hanımı Seydafak'ın doğum sancısı başlar ve Babür çocuk sahibi olur. Bebeği yanındaki kıymetli eşyalarla (altın beşik, kuru vb.) yola bırakıp gitmek zorunda kalırlar. Bu bölgede Kırgız, Kırk, Kıpçak, Ming boyları oturuyorlardı. Bebeği yerli halk evlat edinir. Yanındaki kıymetli eşyalar onun köklü soydan olduğunu belirtiyordu. Çocuğa Altın Beşik adı verilerek Ming boyu tarafından yetiştirilir. Sonra o büyüyünce dört boydan birer kızla evlendirilir. Altın Beşiğin Ming soyundan gelen hanımı oğlan doğurur, bebeğe Tenir Yar adını verirler. Tenir Yar'ın çocukları Hokand hanlığını kuran

hanedan soyundan gelir (Nalivkin, 1886, s. 48-51). Efsaneye göre Özbeklerin Ming boyu Altın Beşik ve onun soyundan gelenlerle akrabalık ilişkisi olduğundan bahsedilir.

İslam yazarlarının eserlerine Tarih nanelere göre analiz yapan T. Beysembiev, B. Babadcanovlar "Altın Beşik" efsanesinin bir kaç farklı varyantları olduğu kanaatindeyler. Tarihe bakacak olursak iktidarı meşrulaştırma meselesi sadece Hokand hanlığında değil, ondan önce de Cengiz işgalinden sonra ortaya çıkan devletlerin çoğunluğuna ait olan meselelerdendir. Önce Cengiz Han'a sonra Timur'a bağlanan şecerelelerin bazılarının üzerinde duralım. Moğol devrine ait olan kaynakların biri olan Raşid ad-din'de Cengiz Han hakkında şöyle bir şecere den bahsedilir: Alangoa (Cengiz'in büyük babaannesi) kuzey 'den (çadırın başı) gelen nurdan hamile kalır ve o nurdan; Bugu-hadağı, Buhatu-Saldci, Bodançar adlı üç oğlan doğar. Kuzey'den gelen nur "Tengrinin (Tanrının) nuru" olarak sayılır ve Cengiz'in soyu "altın soy" olarak kabullenir (Rashid ad-din, 1925, s. 145). "Altın soydan" gelenler sadece han tahtına oturabilir gibi düşünce halkın hafızasına bir adet olarak yayılır. Cengiz oğullarından olmak han tahtının sahibi olmanın güvencesidir. Yönetici kim olursa olsun, nasıl olursa olsun o Cengiz soyundan gelmeli diyen prensip halkın aklında yerleşmiştir. T. Beysembiev'e göre Osmanlı hanedanı yıkıldıktan sonra iktidar Girey (Hacı Girey I Kırım hanlığının kurucusu, bu hanedan 1783'e kadar Kırımı yönetmiştir) hanedanına ya da Cengiz'in büyük oğlu Cuci'nin neslinden gelen Kırım hanlarının eline geçeceği düşüncesi sadece Osmanlı toprağında değil Avrupa'da da yayılmış bir görüşür (Beysembiev, 2009, s. 222). Kendilerinin soyunu Cengiz'e bağlayan şecereleler üretmek yönetime gelmek, iktidarı meşrulaştırma geleneği Cengiz işgalinden sonra kurulan devletlerin hepsine ait olduğunu görmek mümkündür.

Bundan dolayı Cengiz oğullarına enişte statüsünde olan "Gurhan" olarak emir Timur'un köklerini Cengiz hana bağlayan mitolojiler de üretilmiştir. Örneğin Emir Timur'un zamanında yazılmış olan tarihi kaynakların biri olan Şaraf ad-din Ali nin yazdığı "Zafer name" adlı eserinde, Timur'un soyunu Alangoa ile Cengiz'e bağlıyorlar. Ona göre Alangoa'nın uzak neslinden olan kardeşler Kadculi ve Kabul hanedan Emir Timur ve Cengiz'in babaları türemiştir (Babadjanov, 2010, s. 308). Buna benzer şecereyi ünlü kazak şecerecisi Şakirim Kudayberdi Uulu'nun yazmış olduğu şecereden görmek mümkün. O şecereye göre Badunçarın çocuklarından olan Tümenin Kacul ve Kabul adlı ikiz oğlu vardı. Kabul'dan Cengiz hanın, Kaculdan Timur'un soyu devam etmiştir (Şakrim Kudayberdi Ulu, 1990, s. 90-94). Böylece Barlaslar Kaculdan, Cengiz oğulları ise Kabuldan türemiş, Kabul ve Kacul Tümen'in ikiz oğulları olduğu hakkında soy efsaneleri Timur'un zamanındaki başka kaynaklarda da anılmaktadır. Bunlardan Timur kendisi Cengiz oğullarından olmasa bile, kendi iktidarını meşrulaştırmak için kökünü Alangoa'yla Cengiz'e bağladığını görüyoruz.

Daha sonraları Emir Timur'un mezar taşındaki (epitafi) yazıya önemli değişiklikler yapılarak yeni hali yaratılmıştır. 1941 yılında Semerkant'taki Emir Timur'un, onun oğulları Miran şah, Şahroha ve torunları Ulugbek ve Muhammed sultanların mezarlıklarını açmak için komisyon hazırlanmış bunlar içerisinde A. A. Semenev de bulunmuştu. A. A. Semenev Timur'un çocuklarının mezar taşlarındaki Arap harfleriyle yazılan şecere metnini alarak, okuyup onu yayınlamıştır (Semenov, 1948, s. 52). Mezar taşındaki yazıda Timur ile Cengiz Han'ın aynı soya dayandığı yönünde aşağıdaki görüş ortaya çıkmıştır. Mezar-Emir Timur mezarıdır. Taragaydan Bargul, ondan Aylangir, ondan İjil, ondan Karajar Noyon, ondan Sugujjin, ondan "Barlas" İrdamçı, ondan Kaçulay'ın çocuğu Tuman yayılmıştır. Mezar taşındaki yazı buradan ayrılarak Cengiz Han'ın şeceresi devam eder. Esukey'den yayılan Cengiz Han'ın nesli Bartan, Kabul, Tumenay, Baysungur, Kaydu, Tutumtin, Buka, Buzajir'in adları geçer. Çadırın üstünden nur olarak giren kişinin adı belirsizdir. Kadının adı Alan Kuva (Alangoa) adlandırılmış, o nur ise "aslan Allah'ın" nuru olan, diğer ifadeyle Ali İbn Abi Taliban'ın nuru olarak yazılmıştır (Semenov, 1948, s. 53-58). Bu bakımdan Timur'un soyu anne taraftan Cengiz Han'ın soyuna dayandırılırken baba tarafı ise peygamberin soyuna dayandırılmakta, böylece Timurileri Seyitler olarak gösterilmeye çalışılmaktadır. Diğer taraftan mezardaki yazı Cengiz Han ile Timur'un aynı soydan geldiğini büyük babalarının kardeş olduğunu Kaçul ve Kaydu'dan yayıldıklarını şeceresi göstermektedir. İktidarı meşrulaştırmak için kişilerin kendilerini Cengiz soyuna ve İslami şahsiyetlere dayandırdığını ve bunları kullandığını görmek mümkündür.

Yukarıda belirlenen yolları Hokand hanlığında da iktidarı meşrulaştırmak için kullanıldığını görebiliriz. "Altın Beşik" efsanesinin üretilmesini analize eden B. Babadcanov, hanların eklemeler yaparak bu efsanenin 6 versiyonun ortaya çıktığını belirtiyor (Babadjanov, 2010, s. 309). Ne zaman, kim tarafından Ming hanedanının iktidarı meşrulaştırmaya başladığı belli değil. T. Beysembiev "Alim Han'ın han unvanını almasıyla Altın Beşik'de türeyenler Hokand hanlığını yönetme hakkına sahip diye hukuken yetişmiş hale gelmiştir" diye sanıyor (Beysembiev, 2009, s. 222). Ancak B. Babadcanov'un fikrinde hanların arasından ilk olarak Omor Han iktidarını meşrulaştırma çabasında bulunmuştur. Mesela, han'ın emriyle saray

görevlisi olan Abdal-Kerim Namangani “Umar-Name” adlı eserinde ilk kez Ming soyunun Altın Beşikle bağlı olduğunu zikrediyor. Ancak Abdal-Kerim Namanganinin eserini beğenmeyen han Mirza Kalandar İsfaragi adlı adama kendi şeceresinin yeni versiyonunu yazmasını buyurmuştur (Babadjanov, 2010, s. 338). Yazılacak yeni şecerenin en önemli rolü Ming hanedanının hem Cengiz oğluna aynı zamanda İslam’ın geleneklere göre iktidarını meşru olarak kabullendirme olacaktır. Gerçekten Omor Han İsfaragi’nin önüne “seyitlik” taraftan ve aynı zamanda Cengiz soyuna bağlanan şecere diye zor bir iş koymuştu. Ama İsfaragi zor durumdan yol bularak Mihg hanedanının şeceresini hem seyitlik hem Cengiz soyuna bağlayan bir şecere oluşturur. İsfaragi Omor han anne taraftan seyitlere baba taraftan ise Babür’e bağlayan bir şecere oluşturur (Babadjanov, 2010, s. 315-324). Sonraki tarihçiler ise bu görüşü pekiştirmişler. Böylece sadece Cengiz soyuna razı olmayan Omor han, kendi saray tarihçisinin yardımıyla kendisini anne taraftan seyitlere bağlamıştır ve bunu ilan etmiştir. Yani Omor Handan başlayarak iktidarı meşrulaştırmada sadece cengiz soyundan gelme değil dini gelenek de kullanılmaya başlamıştır. B. Babacanov’a göre yönetimi kanunlaştırmada İslam dinini de kullanma ideolojisinin ileri sürücüsü, destekçisi Omor Han olmuştur (Babadjanov, 2010, s. 365-388). Omor Han iktidarı meşrulaştırmada sadece Moğol geleneği değil, İslam’ın dini geleneklerini de kullanılabileceğini kanıtlamaya çabalamıştır. T. Beysembiev, B. Babacanov’lar belirttiği gibi “Altın Beşik ’ten türeyenler Hokand hanlığında yönetme hakkına sahip olduğunu kanıtlayan ideoloji olarak kabullenmiştir.

Akademisyen Bartold kendi zamanında “Moğol imparatorluğunun geleneklerini yavaştan İslamlaşmaya başlamıştır” diye yazmıştır (Bartold, 1965, s. 303-319). Ancak, meşru iktidarın İslami modeli- iktidarı meşrulaştırmanın Cengiz soyuna bağlanmasını yok etmemiştir. Yukarıdaki örneklerde görüldüğü gibi Hokand hanlığında ikisi de paralel kullanılmıştır. Tarihi dönemlerdeki durumlara göre iktidarı meşrulaştırmanın farklı yolları ortaya koyulmuştur. Sosyal görevi yapmakta saray görevinde bulunan tarihçiler, şairler, yılnameciler başrol almışlar, iktidarın kutuluğunu ilan ederek, ilk önce şecere kolunu oluşturarak, soy mitolojisi ideolojisini halkın düşüncesine yerleştirme, mirasçılık iktidar geleneğini oluşturma hem zor, hem aktüel sorun olarak gelmiştir.

Altın beşik efsanesinin içeriğinin siyasi, sosyal-etnik karakterdeki ideolojiyi görmek mümkündür. Mesela, efsaneye göre beşiğe bağlanan bebeğin yanındaki eşyaların o bölgede yaşamakta olan Türk boylarının arasında paylaşılır. İlk olarak biri beşiği, biri bebeği, biri altın kuru almaları alır. Bu boyların kendi arasındaki dostluk ve beraberliğin göstergesidir. İkinci, Altın Beşiği o bölgedeki halkın tanıyıp, ona itaat etmeleri iktidarın sağlamlığının göstergesi olarak değerlendirmek mümkündür.

Efsanenin etnik anlamı da çok geniştir. Efsanedeki başkahraman Babür’ün, Fergana bölgesinde ki kendi iktidarını kaybetmesine rağmen, tekrar Hindistan’ı fetih ederek orada ki iktidarı yayılmıştır. Bu fikri ileri sürmekle Ming’ler neslinden olanlar tekrar iktidarı ele almakla haklı; bunların hakkıdır diyen düşüncüyü kapsamaktadırlar. İkinci sembolik figür ise Timur’dur. O döneminin ahalisinin düşüncesinde Timur karmaşık dönemde düzeni sağlayan sert karakter sahibi olan şahıs, aynı zamanda adil yönetici simgesi olan insandır.

İktidarı meşrulaştırmanın alan kategorisine bakarsak, hanların devlet topraklarını genişletme çabalarını görebiliriz. Alimbek Taşkent ve Kuramanı aldıktan sonra devlet topraklarını iki katına çıkararak, bakır sikkeler bastırmıştır. Sikke bastırmak ilk olarak, ekonomik bağımsızlığın göstergesi olmuşsa, ikinciden, devletin bağımsızlık ilanı olarak sayılmaktaydı. Alim Hanın zamanında hanlık Buhara hanlığıyla eşit duruma geldiğini Rus kaynakları belirtmektedir. Alim Hana kadar hükümdarlar Bey unvanını taşımışlardır, Alim Han ise bu unvanını almaya muvaffak olmuştur. Bu olaylardan sonra “han” unvanını meşrulaştırma fikri ortaya çıkararak, Alim’in başlamış olduğu işi kardeşi Omor yapmıştır.

Böylece İslami normları saklamakla iktidarı meşrulaştırmanın bir versiyonu ortaya çıkıyor. Nedendir iktidarı meşrulaştırmanın Moğol geleneği Orta Asya tarihinde uzun süre muhafaza edilmiştir. B. Babacanov’a göre: “Onların düşüncesinde Cengiz Han’ın işgal ettiği yerleri onun nesilleri için ganimet olarak değerlendirilmiştir. Bundan dolayı Cengiz Han’ın hakkı iktidarın meşrulaştırmasının kaynağı olarak kabul edilmiştir” diye belirtir (Babadjanov, 2010, s. 311). Böylece Hokand tarihinde hâkimiyeti meşrulaştırma siyaseti Cengiz oğulları ve İslam normları bir arada kullanılmıştır. Ming’lerin iktidar meselesi sancılı ve zor süreçleri başından geçirmiştir. Efsanenin esas amacı Ming hanedanlığının yönetimini hukuki, yani meşru olduğunu kanıtlamaktır.

Bu dönemde göçebe Kırgızlar kendileri memleket oluşturarak hanlık iktidarını ortaya çıkarmak için gayret gösterdiler mi? Hokand hanlığına Kırgızistan’ın kuzey ve güney bölgelerinin boyun eğmesi aynı dönemde gerçekleşmemiştir. Hokand hanlığında 1841 yılında Madali Han öldürüldükten sonra, yönetim

Buharalılara geçtiği zamanda Kırgızlar iktidara gelmenin yollarını aramaya başlamışlardır. Kırgızistan'ın kuzey bölgesinde Sarıbağış boyunun manabı (bek) Ormon 1842 yılı Balıkçı'daki Karala Saz'da veya Koçkor'daki Orto Tokoy'da Kırgızların büyük boylarının ileri gelenlerini toplamıştır (Omurbekov, 2003, s. 43-44). Han seçme geleneği düzenlenip, bu toplantıda Ormon, han olarak seçilmiştir. Ormon hanın kararlı çalışmalarının neticesinde memleket ve devlet olmanın bazı esas unsurları oluşmaya başlamıştır (Omurbekov, 2003, s. 285). Merkezi devlet kurma zorunluluğu olmasına karşın göçebe hayat tarzında böyle bir devletin kurmak imkânsız gibi bir şeydi.

Hokand hanlığının oluşmasına katılarak, onun siyasi hayatında önemli rol oynayan güney Kırgızları için iktidara gelmenin şartı da, hareket yönü de başka olmuştur. Madali han vefat ettikten sonra, Kırgız'ın ileri gelenleri iktidarı ele geçirmenin çarelerini aramaya başlamışlardır. Altın Beşğin nesilleri ile bağlantısı olmayan Kırgızlar için, anne taraftan akraba olan Ming hanedanının temsilcisi vasıtasıyla iktidarı ele geçirme imkanı vardı. Tarihi kaynaklarda ortaya konduğu üzere Narboto iktidara geldikten sonra Ming hanedan temsilcileri ile Kırgızlar arasında akrabalık ilişkileri kurulmuştur. Narboto'nun eşi Kırgız, onun erkek kardeşi Hacı biyin eşi Çatkal Kırgızlarından, Şeralı'nın eşi Carkınayım Aksılık Saruu boyunun kızı olduğu malumdur (Babadjanov, 2010, s. 211; Nakivkin, 1886, s. 313; Nabiev, 1973, s. 282). Güney Kırgızlarından olan Nüzüp yönetime doğrudan katılan siyasi işlerden anlayan birisidir. Nüzüp'ün han olmak için liderlik yeteneği, halk arasındaki otoritesi, gücü, ordudaki tecrübesi de yeterliydi (Kırgızlardan sadece Nüzüp değil). Fakat Nüzüp han olma hukukuna sahip olmanın temeli olan Altın Beşik neslinden değildi. Töreye dönüşen iktidara gelme mitolojisi Nüzüp gibi Kırgızların tahta oturmasına en büyük engeldi. Merkezdeki oyunların farkından olan Nüzüp başta olmak üzere Kırgız'ın diğer ileri gelenleri Kırgızların karıştığı Ming hanedanı temsilcisinin iktidara geçirmenin çaresini aramaya başlamışlardır.

Narboto vefat ettikten sonra, geleneğe göre tahta onun kardeşi Hacı biy (onun oğulları Alim, Omor küçük olduğundan) geçmesi gerek idi. Fakat, Alim taraftarlarının yaptığı suikast neticesinde Hacı biy ölmüştür. Bu hakkında V. Nalivkin şöyle yazmıştır: "1808 yılında Alim Han kendi ağabeyi Hacı biyi öldürtmüştür, onun iki oğlu Ulukbek ve Şeralı babası öldükten sonra Çatkal'a kaçmışlardır. Ulukbek tesadüfen eski evin yıkılmasından dolayı vefat etmiş, o zaman 14 yaşında olan Şeralı ise Talas'a kaçarak orada bir zengin Kırgız ile evlenmiştir" (Nalivkin, 1886, s. 145). Ç. Valihanov ise "Zapiska o Hokandskom Hanstve" adlı makalesinde Kırgızlar ile kardeş olan Şeralı küçükken Saruuların biyi Acıbay'ın elinde büyüdüğünü belirtmiştir (Ç.Valihanov 1985:321). Meşhur tarihçi D. Saparaliyev ise "Kendi ecdatlarının geleneğinin devamı olarak Şeralı Carkınayım (Saruu) ve Sonno Ayım (Bağış) isimli iki Kırgız kız ile evlenmiş, 35 yıl saklanarak, Talaslı boy ileri gelenlerinden Acıbek biyin elinde büyümüştür" diyerek Ç. Valihanov'un fikrini doğrulamaktadır (Saparaliyev, 1995, s. 88). Demek, Ming hanedanının temsilcisi Şeralı böyle bir müşkül durumdan dolayı Talaslı Kırgızların yanında yaşamıştır. Şeralı'yı uzak yerde büyütmeyi ve vakti gelince han yapmayı amaçlayanların birisi de Nüzüp'ün babası Esenbay olmuştur. Alim'in mazlumundan saklayıp, 14 yaşındaki Şeralı'yı Talas'a göndermiştir. Zamanı gelince çocuğu tahta oturtmayı bekleyen Kırgızlar, Şeralı ile ilişkilerini daha da iyileştirmişlerdir. Bunun hakkında V. Nalivkin: " özellikle Namangan'lı, Çustlu Kırgızlar 35 yıla kadar Talas'ta yaşayan Min hanedanlığının temsilcisi Şeralı ile çok iyi ilişkide olmuşlardır diye belirtmiştir (Nalivkin, 1886, s. 314).

Böylece, Nüzüp'ün önerisi ile Talas'ta yaşayan Şeralı'yı han seçme tasavvuru ortaya çıkmıştır. 1842 yılı yazın başında Nüzüp'ün bulunduğu delegasyon Şeralı'yı Talas'tan getirmek için yola çıkmıştır. Şeralı'yı ailesi ile Aksı ilçesinin Kara-Suu köyündeki Carkınayım'ın babasının evine yerleştirmişlerdir. 1842 yılında Nüzüp biyin yönetimi altında toplanan Aksı Kırgızları Şeralı'yı Safet-Bulan'da han seçmişlerdir. Nüzüp'ün emriyle Çatkal, Ala-Buka, Aksı bölgelerinden asker ve silahlar toplanarak Hokand'ı almaya Aksı Kırgızlarına haber gönderilmiştir. 1842 yılında Nüzüp'ün emrindeki Kırgızlar başkenti için sefere hazırlanmışlardır. Hokand'ı kuşatarak Buhara emrinin entrikaları İbragim Hayal'i tahtan indirmişlerdir. Başkenti işgal eden Kırgızlar Şeralı'yı Hokand tahtına çıkarmışlardır. Nüzüp binbaşılık hizmetini ele almıştır. Hanlıktaki diğer hizmetlere de Kırgızlar getirilmiştir. Böylece Hokand'daki 1840-1842 yılları arasındaki fetret dönemindeki siyasi kriz neticesinde Kırgızlar siyasi arenaya çıkarak Hokand hanlığını yönetmeye başlamışlardır.

Bizim yukarıda bahsettiğimiz iktidarı meşrulaştırmanın bazı örneklerini Kırgız toplumunun siyasi yaşamında olup olmadığı hakkında ki soruyu ortaya çıkarıyor. Göçebe hayat tarzını sürdüren Kırgızlarda hanlık sistemi olmamıştır, Rus İmparatorluğu idaresi altına girinceye kadar halkı manap, biylerin yönettiği bellidir. Çon biylerin (soy ağaları) içinden manaplar ayrı bir sosyal kitle olarak XVIII. yüzyılda ortaya çıkarak, halkın en üst tabakasını oluşturmuşlardır. İdari görevde bulunan manaplar bir takım üstünlük sahibi olmuşlardır. Kırgız tarihçiliğinde manap kelimesinin anlamı üzerindeki tartışmalar günümüzde de

söz konusudur. Mesela, egemenlik döneminde bile manapçılık meselesi hakkında O. Osmonov, A. Cumagulov, A. Cumanaliev, D. Saparaliev gibi bilim adamlarının makaleleri ortaya çıkmıştır. Manap neslinin kendi iktidarını meşrulaştırmak için soy ve dini yöntemleri kullanması, manap adlı kişinin kendi yönetimini meşru göstermek için kendi soyunu dini unsurlar ile ilişkilendirmesi ve bağ kurması da mümkündür.

Kırgız bilim adamlarının çoğunluğu manap kelimesinin ortaya çıkmasını muhtemelen XVII y.y. yaşamış olan Manap (insan adı) biyin yapmış olduğu göreve bağlamaktadırlar. A.Cumanaliev, Manapçılık terimi ve unvanı ile ilgili olarak XVII. yüzyılda başlayarak Kırgızların siyasi ve toplumsal hayatında ortaya çıkan, XIX. yüzyılda ise Kırgızistan'ın kuzeyindeki boylar arasında siyasi ve sosyal müessese olarak addeder. Ona göre manaplar aynı zamanda biylerin, aksakalların, baatırların(halk içinden çıkmış kahraman) tarihi mirasçısı olarak onların görevlerini üstlenmişler ve onların statülerini sınırlamışlardır (Djumanaliev, 2002, s. 49-53). Bilim adamlarından A. Cumagulov, ilk Kırgız tarihçisi B. Soltonoev'in eserinde zikredilen halk efsanesine dayanarak, manap etimolojisinin nereden ortaya çıktığını ispatlamaya çalışmıştır (Soltonoev, 2003, s. 112). Şecereye göre Manap biyin annesi Asılkan (bazı efsaneye göre ismi Cezbiyke) Döölös'ün karısı Menşek yeni doğuran çocuğun annesinden aldığında, çocuğa isim vermeyi rica etmiştir. Asılkan (Cezbiyke) Namanganlı evliya hocanın kızı olduğundan, İslam dini ortaya çıkıncaya kadar ki zamanlarda Arapların idollerinin (putlar, heykeller) isimleri ona belli olmuştur. Böylece Asılkan'ın önerisiyle çocuğun ismi 'Manaf' olmuştur (Djumagulov, 1991, s. 65). Sonradan dil özelliklerinin sayesinde Manaf-Manap olarak değişmiştir. A. Cumagulov manap teriminin kökenin, eski Arap boylarının İslam dinine kadar tapındıklarını idollerde arar. Tarihi belgesel maddelere bakarsak, Manaf eski Arap boyları Kureyş ve Huzağa oğulları tapındıkları idolu olarak rastlanmaktadır (İslam Ansiklopedisi, 1997, s. 761). Bundan dolayı Kureyşliler kendi çocuklarının çoğunluğuna Abdulmanaf ismini vermişlerdir, bu manafın kulu anlamına gelir.

A. Cumagulov "Eski Arap boylarının ismi Manaf, Sarıbağış boyunun feodalı Manap'ın İslam dinini kabul etmesinden dolayı verilmiştir" şeklinde sonuç çıkarmıştır (Djumagulov, 1991, s. 65). Tarihte belli olduğu gibi İslam dini monoteisti (tek din) din olarak, İslam'a kadar politeisti inanç taşıyan sembollerin misyonerlik işlerinin yapılmasında kullanılması yasaklanmıştır. Buna örnek olarak Muhammed Peygamber 630 yılında Medine'den Mekke'ye geldiğinde, Kabe'deki 360 idolün heykellerin ortadan kaldırmasını emretmiştir (İslam Ansiklopedisi, 1997, s. 385-386). Böyle olsa bile, Muhammed Peygamberin genetiğinde bu ismin saklana geldiği bellidir, onun tam ismi Muhammed b. Abd Allah b. Abd al-Muttalib b. Haşim b. Abd Manaf'tır (İslam Ansiklopedisi, 1997, s. 761).

Manap'a bağlantılı isimler A. Cumagulov'un belirlediği gibi Özbek, Kazak, Türk, Kuzey Kafkas bölgesinin Müslüman halklarında da yaygındır. Belki bu ismi eski idole bağlamayıp, Kırgız toplumunda yüksek seviyedeki sosyal tabakayı oluşturan manaplar iktidarını meşrulaştırmak amacıyla kendi soyunu Muhammed Peygamberin yakınlarına bağlı olduğunu söylemektedirler. Mesela, Muhammed Peygamberin dedesinin adı Abd Manaf ibn Kusay olsa, Peygamberin annesi Amin binb Vahb'ın babasının adı- Vahb ibn Abd Al-Manaf olmuştur. Manaf Kuzey ve Orta Arabistan'da eski Yunanlıların mitolojisindeki asman kудayı (Gök Tanrısı) Zevs ile birlikte değerlendirilen Arap ismidir. Belki manap isim olarak Sarıbağış boyunun biyine, Muhammed Peygamberin dedesi Abd Manaf ibn Kusay'ın isminden dolayı ortaya çıkmıştır. Abd-Menaf- Kırgız dilinin özelliklerine göre Manaf olarak değişmiştir. İlk önce Sarıbağış boyunun içinde yayılmışsa da, zaman geçtikçe yakın yaşayan sınır topraklarındaki boylara da yayılarak, XIX yüzyılda sosyal tabakayı oluşturmuştur. Hokand hanları iktidarı meşrulaştırma yöntemi olarak kendilerinin Cengiz Han soyuna ve İslami soy mitolojisine dayandırırken Kırgızlar manaplar soyunu peygamberle ilişkilendirmektedir. İslam'ı yönetim iktidar olma kaynağı olarak kullanmak istemeleri ihtimal dahilindedir.

İktidarı meşrulaştırma meselesi sadece Orta Asya'daki memleketlere ait değildir. Dünya tarihinden de birçok örnek verebiliriz. Orta Çağdaki Rus devletinin ortaya çıkmasıyla ilgili bazı faktörlere bakalım. XIV. yüzyıl sonu- XV. Yüzyıl başında Rus devletinin oluşmasına Moskova knezliği ve onun başındaki İvan I, İvan II, İvan III önemli rol oynadıkları malumdur. Eski geleneğe göre iktidar temsilcisi Tver Knezliği idi. Birinciden, siyasi, sosyal ve ekonomisi gelişen Moskova Knezliği altındaki bütün Rus topraklarının önemli bölümünü toplamak ve yönetimi altına almak gerekliliği doğmuştur ("Skazanyah o Knyazyah Vladimirskih", Ponyatie Literaturı Drevney Rusi: XV-XVI, Moskva, 1989, s. 145). İkinciden, yeni ortaya çıkan Rus devletini Batı Avrupa devletlerinin tanınması gereklidi. Üçüncüden, başta Vasiliy III olmak üzere Moskova Knezliğinin rolünü yükseltmekle ve tanıtmakla birlikte iktidarı meşrulaştırmak için yeni ideoloji lazımdı. Rus tarihinde belli olduğu gibi iktidarı meşrulaştırmak için üç idea ortaya çıkmıştır: Birincisi, Moskova Knezliği Kiev, Vladimir Knezliğinin devamıdır. Bu fikre göre, büyük knezin iktidarının bir dalı ki

bu Tanrının kendisi olarak nitelendirilmiştir. Büyük Knez, Rus topraklarının yönetilmesini Tanrı tarafından kendisine verildiğine inanıyor. İkinci idea, "Skazanya o Knyazah Vladimirskih" adlı eserde tasvir edilmiştir. Bu eser büyük knezin otoritesini artırmak, iktidarı ve kanunu geliştirmek için siyasi amaçla XVI yüzyılda yazılmış olan eserlerin biridir. Skazanye hangi zamanda ortaya çıktığı belli değildir, onun bir kaç varyantları vardır. Skazanya'daki efsaneye göre Rus knezlerinin soyu eski Roma İmparatorluğu Avgust'un kardeşi Prus'tan yayılmıştır. Prus bir taraftan Oktaviyan Avgust ile kardeş olsa da, diğer taraftan Ryurik ile akraba olmuştur. Ryurik ise zamanında Novgorod'a knezliğe çağrıldığı bellidir (elbette, Ryuriğe ilgili mesele Rus tarihinde bazı tartışmalar yaratmıştır). Skazanye'ye göre Vladimir Monamah padişahın reganı (krala ait) Bizans İmparatoru Konstantin Monamah'tan almıştır. Demek, Skazanye eserinde büyük knezin iktidarı Bizans İmparatorluğunun devamı versiyonunu ortaya çıkarmaktadır. Bu ideayı oluşturanların biri mitropolit Zosima olduğu Rus tarihi kaynaklarında söylenmiştir. Üçüncü idea, Moskova üçüncü Roma ideası (imparatorluğu değiştirme) versiyonu Pskov'lu monah Filofeev tarafından ortaya atılmıştır ve Vasiliy III zamanında oluşturulmuştur. Tarihte belli olduğu gibi, doğudan gelen göçebe Hunların akınlarının neticesinde 476 yılında Roma İmparatorluğu Doğu ve Batı olarak ikiye ayrılmıştır. Bizans devletinin başkenti Konstantinopolis Roma İmparatorluğundaki Hristiyan dininin merkezi, temsilcisi olarak yaşamaya devam etmiştir. Fakat 1453 yılındaki Osman İmparatorluğunun akınlarının neticesinde, Bizans İmparatorluğu yıkılmıştır ve İslam dini üstün gelmeye başlamıştır. Provoslavlara başkenti olan Konstantinopolis yaşamını durdurmuştur. Bu olaydan sonra dünyada Hristiyan dinin temsilcisi ve koruyucusu var olan bir devlet lazım olmuştur. Böylece tarihi zor durumda olan Vasiliy III kendi iktidarın meşrulaştırma amacıyla Moskova Hristiyan dinin Roma'dan sonraki koruyucu devlet olarak ortaya atılmış ve Moskova üçüncü Roma versiyonu ortaya çıkmıştır. Filofeem 1510 yılında Vasiliy III'ün yazdığı mektupta: "İki Roma yıkıldı, üçüncüsü yerindedir, yani sağlamdır, dördüncüsü olmayacak" diye yazmıştır (Dimitriyeva, 1995, s. 67). Demek, Rus toplumunda ortaya çıkmış olan siyasi efsane, Moskova Knezliği kendi iktidarını oluşturmak amacıyla, soyun büyük monarşi iktidarı ile ve Hristiyan dini ile bağlamaktadır. Söz konusu misallere diğer ülke tarihinde de rastlamak mümkündür.

Sonuç itibarıyla yukarıda mukayeseli tarihi tetkik ve tahlilden de anlaşılacağı üzere iktidarın meşrulaştırılması meselesi sosyal, ekonomik, siyasi, hukuki, ahlaki ve dini görüşlerle iç içe bir fenomen olarak hayat bulur. Ne türden iktidar olursa olsun hepsi bir yönüyle meşrulaşma peşindedir. Bu aynı zamanda her dönemin talebi ve ihtiyacıdır. Millet tarafından kabullenilen ve benimsenilen meşruiyet, iktidarın sürekliliğine ve sağlamlığına imkan sağlar. Dolayısıyla uluslar ve yöneticiler tarihi olay ve gelişmelere uygun şekilde meşruiyet telakki eder ve bütün unsurları bünyesinde barındırmaktan ve kullanmaktan çekinmezler.

Etik Beyan

"İktidarı Meşrulaştırmada Soy Mitolojisinin Yeri "Hokand Hanlığı Dönemi Örneği"" başlıklı çalışmanın yazım sürecinde bilimsel kurallara, etik ve alıntı kurallarına uyulmuş; toplanan veriler üzerinde herhangi bir tahrifat yapılmamış ve bu çalışma herhangi başka bir akademik yayın ortamına değerlendirme için gönderilmemiştir.

Kaynakça

- Anke fon Kyugelgen (2004). *Legitimatsiya Sredneaziyatskoy Dinastii Mangitov v Proizvedeniyah ih Istorikov (XVIII-XIX)*, Almata.
- Babadjanov B.M. (2010). *Kokandskoye Hanstvo: Vlast, Politika, Religiya*, Tokio-Taşkent.
- Bartold V. (1965). *Teokraticeskaya İdeya i Svetkaya Vlast v Musulmanskom Gosudarstve, Sobr.Soch, T.6*. Moskva.
- Beysembiyev T. K. (2009). *Kokandskaya İstoriografiya*. İssledovaniye po İstochnikovedeniyu Sredney Azii XVIII-XIX Vekov, Almata.
- Djumagulov A. (1991). *O Termine Manap// İzvestiya AN KR. Obshestvenniye Nauki, №4*, Bişkek.
- Nalivkin V. (1886). *Kratkaya İstoriya Kokandskogo Hanstva*, SPb.
- Omurbekov T. N. (2003) *Uлуу İnsandardın Kırgızstandın Tarıhındağı Rolu cana Ordu XIX-Kılmıdın Ortosu XX-Kılmıdın Başı*, Bişkek.
- Osmonov O. (2003). "Manap Bij", Kırgızdar, cilt 6, Bişkek.
- Rashid ad-din, "Sbornik Letopisey", cilt 1.. kitap 2, Moskva (1925).
- Skazaniya o Knyazyah Vladimirskih//Ponyatie Literaturnı Drevney Rusi: Kones XV per.pol. XVI Veka, Moskva (1989).
- Saparaliev D. (2006). *Kırgız Mamleket Başkaruuchularının En Cogorku Tituldarı Conundo//Kırgız Tarıhının Maseleleri*, Bişkek.
- Saparaliev D. (1995). *Etnopoliticheseskaya İstoriya Oşai Ego Okrestnostey s XVI do Seredini XIX Veka*, Bişkek.
- Semenov A. A. (1948). *Nadpisi na Nadgrobyah Timuru i Ego Potomkov v Gur-i-Emire// Epigrafika Vostoka*, Moskva.

Kudayberdi Uli, Ş. (1990). *Rodoslovnaya Tyurkov, Kazahov, Kirgizov. Dinastii Hanov*, Almata

Valihanov Ç. (1985). *Zapiski o Kokandskom Hanstve*, sobr.soc. cilt.3, Almata.

Weber M. (1990). *Politika Kak Prizvanie i Professiya*, İzbrannie Proizvedeniya, Moskva.

EXTENDED ABSTRACT

The legitimation of power has always been known as one of the current and at the same time serious issues in world history. People accept power or not. The main purpose of legitimation is not making promises, but the task of state organizations is to work for the peace of the people and to ensure that the laws are implemented. Every ruler has tried to legislate his reign to be recognized by the public and to bequeath it to his children. Attempts in this direction also manifest themselves in most of the states that ruled in Central Asia between the XV-XVIII centuries after the Mongol invasion. Even at that time, the head of state needed a set of ideals to regulate the unity of the people and the foreign policy of the state.

Anke Fon Kyugelgen, a German orientalist who studies the history of the Mangits, divides the legitimation of power into six categories. a) legitimation by linking to God; b) linking to genealogy; c) electoral legitimation; c) to imitate a person by taking the ideal title; d) fulfilling the rules; e) legitimation with the help of special forces. The given article focuses on the power legitimation issue during the period of the Kokand Khanate, and also analyzes the power legitimation issue on the basis of the legend of the Golden Cradle, based on the works of the period before the October Revolution and the period of the Soviet Union. The legend of the Golden Cradle, which has several versions is discussed. It is stated that it was used as a special weapon in order to protect the power during the Kokand Khans Alimkan and Omar Khan periods. It can be seen that the Kokand khans condescend to two bonds in terms of legitimizing power. The first method is the method of Genghis Khan, the second is the method of Islamic origin.

A brief summary of the legend tells that Shahrukh biy Babur, who founded the Kokand Khanate in 1709, was a descendant of Timur and had family ties with him. Babur, who escaped from the Shaybanids, made his way to Samarkand, via Fergana, towards India. On the way between Khodzhent and Kanibadam, Babur's wife Seydafak went into labor and Babur had a child. They had to leave the baby with valuables (a golden cradle, gold, etc.). The Kyrgyz, Kyrks, Kypchaks and Min tribes lived in this area. The locals adopted a child. Values with him indicated that he was from a deeply rooted family. The boy's name was Golden Cradle and he was raised by the Ming tribe. Then, when he grows up, he was married to a girl from each of the four tribes. A descendant of Ming from the Golden Cradle gave birth to a son, and they named the baby Tenir Yar. The children of Tenir Yar come from the dynasty that founded the Kokand Khanate.

Abdal-Kerim Namangani in his work "Umar-Naame" mentions for the first time that the Ming lineage was connected with the Golden Cradle. However, the khan who did not like Abdal-Kerim Namangani's work ordered a man named Mirza Kalandar Isfaragi to write a new version of his own genealogy. The most important role of the new genealogy to be written will be the Ming dynasty's legitimate acceptance of the power of both Genghis son and Islam according to tradition. Isfaragi Omor khan forms a genealogy connecting Seyyids from the maternal side and Babur from the paternal side.

It is possible to see the political, social-ethnic character of the content of the golden cradle legend. For example, according to the legend, the belongings of the baby attached to the cradle are shared among the Turkish tribes living in that region. First, it is a sign of friendship and togetherness among these tribes. Second, the recognition and obedience of the people in that region of the Golden Cradle can be considered as an indicator of the robustness of the government.

For the Southern Kyrgyz, who participated in the formation of the Kokand khanate and played an important role in his political life, the condition and direction of movement were different. After Madali Khan passed away, the notables of Kyrgyz began to seek ways to seize power. For the Kyrgyz, who were not connected with the descendants of the Golden Cradle, there was an opportunity to seize power through the representative of the Ming dynasty, who were related from the mother's side. According to historical sources, family relations between representatives of the Ming dynasty and the Kyrgyz were established after Narboto came to power. It is known that Narboto's wife is a Kyrgyz, and Sherali's wife, Zharkynaiym is the daughter of the Saruu tribe. Nuzup is a person who understands the political affairs and directly involved in government. With the Nuzup's proposal, the idea arose to choose Sherali, who lives in Talas, as a khan. The Aksy Kyrgyz, who gathered under the rule of Nuzup biy in 1842, elected Sherali Khan in Safet Bulan.

The question arises about whether some examples of legitimizing the power we mentioned above exist in the political life of the Kyrgyz society, the people were ruled by manaps and biys. Manaps emerged

as a separate social mass in the XVIII century among the Chon biys (elders) and formed the highest stratum of the people. Manaps, who were in administrative duties, had some superiority.

The issue of legitimizing power does not only belong to the countries in Central Asia. According to Skazanye, Vladimir Monamakh received regalia from the Byzantine emperor Constantine Monamakh. So, in the work of Skazanye, the power of the grand knez reveals the continuation version of the Byzantine Empire. So, the political myth that arose in Russian society connects the Principality of Moscow with the great monarchical power of the lineage and the Christian religion in order to establish its own power. It is possible to come across such examples in the history of other countries.